

Elintarvikkeiden myynnin kehitys Suomen päivittäistavarakaupassa vuonna 2021

Valmisruokamarkkinan voimakas kasvu on vuoden 2021 päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin merkittävin rakenteellinen muutos. Tällä muutoksella on laajat vaikutukset koko ketjuun. Valmisruokien kysynnän kasvu siirtää päivittäistavarakaupan myynnin painopistettä ruuanlaiton perusraaka-aineista tuotteisiin, joiden arvossa on mukana koko ajan enemmän myös elintarvikeketjun tuottamaa palvelua. Valmisaterioiden, erilaisten noutopisteiden ja päivittäistavarakaupan oman tuotannon seurauksena koko elintarvikeketjun arvonmuodostuksen painopiste muuttuu.

Elintarvikkeita ja alkoholittomia juomia myytiin kotimaan päivittäistavarakaupassa 14,7 miljardilla eurolla vuonna 2021. Elintarvikkeiden osuus tästä oli runsaat 13 miljardia ja alkoholittomien juomien vajaat 1,7 miljardia. Elintarvikkeiden myynti kasvoi vuoden aikana 2,3 prosenttia. Päivittäistavarakaupan kautta kulkeva elintarvikeketjun rahavirta kasvoi siis vajaat 300 miljoonaa euroa.

Myynnin kasvu johtui sekä hintojen noususta että myydyn määrän kasvusta. Elintarvikkeiden hinnat olivat joulukuussa keskimäärin 1,4 prosenttia korkeammat tammikuuhun 2021 verrattuna. Hintojen nousu muodosti vajaat 60 prosenttia myynnin kasvusta. Myyntimäärät kasvoivat hieman hintojen nousua hitaammin.

Elintarvikkeiden päivittäistavarakaupan rakennemuutos ei juuri näy, kun tarkastellaan myynnin kehitystä pääluokkien tasolla. Maitotuotteet, liha sekä viljatuotteet ja leipä kattavat edelleen yli puolet kaikista elintarvikemyynistä.

Viime vuonna sekä maitotuotteiden että lihan myynti laskivat kokonaisuudessaan maltillisesti. Myydyn määrän lasku oli hintojen nousua suurempaa. Viljatuotteiden ja leipien myynti kasvoi. Myynnin kasvu oli selvästi keskimääräistä elintarvikemyynnin kasvua nopeampaa, vaikka pääluokan hinnat nousivat hieman keskimääräistä hitaammin. Etenkin pastojen, sekä pitsojen ja suolaisten piirakoiden myynti kasvoi. Pääluokkien nopein kasvu nähtiin luokassa ruokatuotteet. Ruokatuotteiden kasvun keskeinen ajuri on valmisruokien myynnin kasvu.

Valmisruokien myynnin kasvu onkin erinomainen esimerkki tuoteryhmätason tarkastelussa paljastuvasta rakenteellisesta muutoksesta. Vuoden 2021 aikana erilaisten perusraaka-aineiden myynti laski. Kotikokkauksen sijaan kuluttajat ostivat kaupoista valmisruokia- ja aterioita. Kehityskulku on voimakas ja todellinen. Kuluneen vuoden aikana voimassa olleet etätyösuositukset ja ravintolarajoitukset ovat osaltaan vahvistaneet muutosta. Kasvuvauhti saattaa lähitulevaisuudessa hidastua, mutta suuntaan ei ole odotettavissa muutoksia.

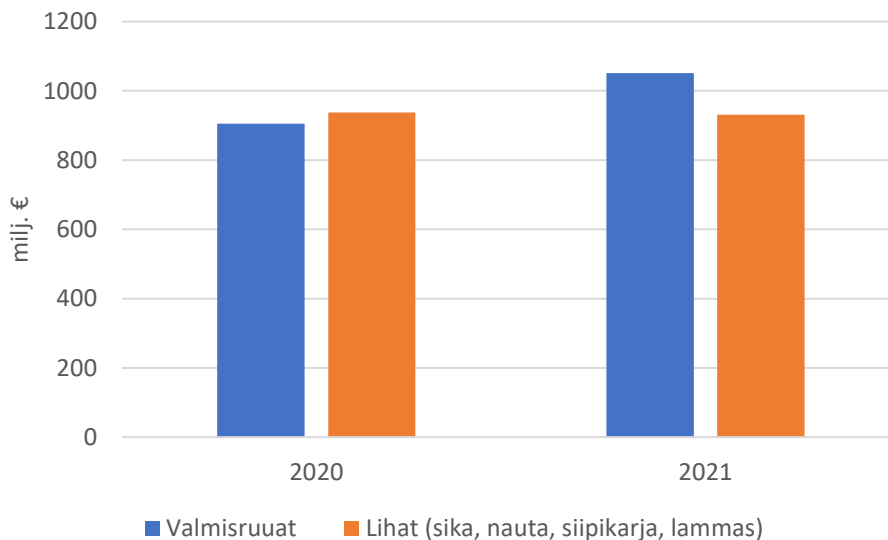
Valmisruokien ja raaka-aineiden välisen kehityksen erot näkyvät suoraan elintarvikkeiden päivittäistavarakauppamyynnin rahavirrassa. Valmisruokia ostettiin vuonna 2020 yhteensä 905 miljoonalla eurolla. Viime vuonna niiden myynti kasvoi runsaat 16 prosenttia yhteensä 1 051 miljoonaa euroon. Valmisruokien myynnin kasvun seurauksena ketjun rahavirta kasvoi siis 146 miljoonaa euroa. Yli puolet päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin kasvusta syntyi siis tuoteryhmään valmisruuat kohdistuneesta kysynnän kasvusta.

Samaan aikaan liharaaka-aineen, eli naudan-, sian-, siipikarjan- sekä lampaanlihan myynti päivittäistavarakaupassa laski hieman. Vuonna 2020 näiden neljän tuoteryhmän myynti oli yhteensä

Elintarvikkeiden myynnin kehitys Suomen päivittäistavarakaupassa vuonna 2021
Kyösti Arovuori, REINU econ Oy 8.2.2022

938 miljoonaa euroa. Viime vuonna vastaava myynti oli 932 miljoonaa euroa. Lihojen hinnat nousivat vuoden aikana. Myynnin lasku olikin seurausta kysynnän määrän laskusta. Kokonaisuudessaan lihaa myydään yli kahdella miljardilla eurolla. Jalosteiden, leikkeleiden ja makkaroiden myynti kasvoi viime vuonna.

Vastaava perusraaka-aineiden myynnin lasku erottuu myös muissa tuoteryhmissä. Vuonna 2021 eniten myyntiä menettäneiden tuoteryhmien listalla ovat esimerkiksi perunat, jauhot, sianliha sekä pakastettu kala.

Kuvio. Valmisruokien ja lihan¹ myynti pt-kaupassa vuosina 2020 ja 2021 (Lähde: PTY, Tilastokeskus, REINU econ Oy omat laskelmat)

Elintarvikkeiden päivittäistavaramyynnin kehitys vuonna 2021 antaa viitettä siitä, että elintarvikeketjun arvonmuodostuksessa tapahtuu rakenteellisia muutoksia. Valmisruokien kysynnän kasvun seurauksena ketjuun syntyy uutta lisäarvoa. Käytännössä tämä tarkoittaa lisää euroja. Samaan aikaan perusraaka-aineiden myynti laskee ja niiden rooli ketjun arvonmuodostuksessa pienenee.

Lisätietoja: MMT Kyösti Arovuori, REINU econ Oy, kyosti.arovuori@reinuecon.fi, +358 40 515 8953

REINU econ

Economic Research, Analysis and Consulting

REINU econ Oy on vuonna 2019 perustettu ruokamarkkinoiden asiantuntijapalveluita tarjoava yritys, jonka toiminnan tarkoitus on ymmärtää ruokamarkkinoiden muutosta ja auttaa asiakkaitaan menestymään muutoksessa.

¹ Tuoteryhmien kuivattu, suolattu tai savustettu liha sekä muut lihavalmisteet myynti ei ole luvussa mukana